

CZU: 378.245:37.015.3+796
<https://doi.org/10.52449/fcscf26.32>

¹ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-7373-1723>
e-mail: volcugheorghee@gmail.com

²ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0466-3242>
e-mail: valeriujurat@gmail.com

³ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4012-5206>
e-mail: irinavolcu86@gmail.com

ASPECTE INTEGRANTE ALE STUDENȚILOR-DOCTORANZI STRĂINI DIN DOMENIUL ȘTIINȚE ALE SPORTULUI

¹Volcu Gheorghe, ²Jurat Valeriu, ³Volcu Irina

Abstract. *The article addresses the topic of integration of foreign doctoral students in the field of sports sciences, highlighting the main integration factors. A statistical analysis of data on candidates enrolled in higher doctoral studies, cycle III, in the field of sports sciences is carried out, both for foreign and local doctoral students. At the same time, the completion of the study process of candidates with the defense of the doctoral thesis within the Guidance Committee and the Doctoral Committee is also analyzed, which reflects the integrative aspect in the professional training process.*

Keywords: *Integration, doctoral student, sport, field, strategic objective, studies, analysis, factor.*

Actualitatea. Actualmente, atragerea studenților străini pentru sistemul educațional din Republica Moldova este des discutat la nivel național. Sunt prevăzute și întreprinse diverse acțiuni în acest scop prin elaborarea și implementarea Programului de internaționalizare a învățământului superior [10] și de a-și consolida rolul în cadrul Spațiului European al Învățământului Superior, cu sprijinul oferit prin proiectele finanțate de UE.

Un obiectiv important al Programului reprezintă crearea unor mecanisme instituționale care să asigure dezvoltarea structurilor de internaționalizare, creșterea capacității administrative a instituțiilor de învățământ superior, îmbunătățirea calității serviciilor oferite studenților internaționali și stimularea mobilității academice.

Politicile Ministerului Educației și Cercetării la etapa actuală, sunt îndreptate spre atragerea și integrarea studenților internaționali, prin promovarea ofertelor

educaționale, deoarece aceasta are un impact pozitiv asupra economiei naționale și menținerea numărului de studenți, care este afectat semnificativ de situația demografică a țării. În acest context, este evident că învățământul superior, inclusiv de educație fizică și sport, trebuie să-și intensifice eforturile în acest sens, pentru a implementa viziunile Ministerului Educației și Cercetării, beneficiind la maximum de avantajele atragerii studenților străini [13].

Atragerea, integrarea și menținerea studenților străini la toate ciclurile de studii, ciclul I (Licență), ciclul II (Master) și ciclul III (Doctorat), pentru învățământul superior din Republica Moldova, devine un obiectiv strategic în vederea stabilității numărului de studenți în universități și creșterea resurselor financiare.

Această direcție împreună cu dezvoltarea mobilităților academice sunt abordate ca piloni centrali ai internaționalizării, având impact direct asupra sustenabilității instituționale, modernizării procesului educațional și creșterii vizibilității internaționale a universității.

Astfel, unul din obiectivele strategice de dezvoltare ale studiilor de doctorat, stipulat în Strategia de dezvoltare a studiilor de doctorat pentru anii 2022-2026, [12] este ralierea studiilor doctorale la standardele europene și internaționalizarea proceselor și rezultatelor cercetării științifice prin internaționalizarea școlilor doctorale din cadrul USM în vederea atragerii studenților străini.

Scopul cercetării îl reprezintă evidențierea aspectelor integrante ale studenților – doctoranzi străini din domeniul științe ale sportului.

Analiza rezultatelor. Învățământul superior de educație fizică și sport în Republica Moldova este organizat de Institutul de Educație Fizică și Sport ca urmare a Hotărârii Guvernului nr. 1080/27.12.2023 Cu privire la reorganizarea Instituției Publice Universitatea de Stat din Moldova prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport [4].

În cadrul acestei instituții își fac studii și studenți străini, care doresc să devină specialiști în domeniul educației fizice și sportului, dar nefiind semnificativ în raport cu studenții autohtoni pentru ciclul I (Licență) și II (Master). Pentru ciclul III doctorat conform datelor statistice reflectate în Tabelul 1, admiterea anuală la studii pentru studenții – doctoranzi străini la domeniul *Științe ale sportului* este bună.

Efectuând o analiză statistică a datelor (2015-2025) privind admiterea la studii superioare de doctorat pentru programul de doctorat – 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație, observăm că majoritatea (60,5 %) sunt străini, ceea ce este benefic instituțional. Dintre aceștia 98,61 % provin din România și 1,39 % din alte state.

Totuși indiferent de numărul acestora, este necesară integrarea socio-culturală a acestora, iar în acest sens studiile arată [5, 6, 7, 14] că un impact

semnificativ asupra integrării studenților străini în activitățile sportive universitare o au dificultățile cu care se confruntă.

Tabelul 1. Candidații înmatriculați la studii superioare de doctorat, ciclul III, USEFS (2015-2023) / USM (2024-2025). Domeniul Științe ale sportului

Nr. crt.	Anul înmatriculării	Țara			Total
		Republica Moldova	România	Alte state	
1	2015	10	11	1	22
2	2016	12	8	-	20
3	2017	10	19	-	29
4	2018	10	22	-	32
5	2019	6	21	-	27
6	2020	3	14	-	17
7	2021	11	11	-	22
8	2022	8	10	-	18
9	2023	5	10	1	16
10	2024	9	8	-	17
11	2025	10	8	-	18
Total:		94	142	2	238

Pentru o integrare cât mai eficientă a studenților străini, este esențială implementarea unor programe de informare și sensibilizare a comunității locale.

Acestea trebuie să vizeze implicarea activă a tuturor factorilor decizionali în promovarea unui mediu educațional incluziv, care să încurajeze dezvoltarea spiritului de toleranță, înțelegere și acceptare a diversității în rândul membrilor comunității locale.

Integrarea studenților străini în mediul universitar este facilitată de un mix de sprijin instituțional, competențe lingvistice și adaptare culturală.

Factorii principali de integrare a studenților străini (Figura 1) sunt:

➤ *Suport instituțional și administrativ.* Servicii dedicate studenților internaționali care oferă asistență pentru înregistrare, legalizarea șederii și cazare.

➤ *Competențe lingvistice.* Cunoașterea limbii de predare (sau programe de suport lingvistic) este crucială pentru succesul academic și integrarea socială.

➤ *Sprijin academic.* Consultanță, tutorat și adaptarea curriculei pentru a răspunde nevoilor studenților străini.

➤ *Adaptare culturală și socială.* Înțelegerea culturii locale, diversitatea culturală și implicarea în comunitatea academică (activități, evenimente etc.).

➤ *Mediul incluziv.* Sensibilitate culturală din partea cadrelor didactice și a colegilor, promovând un mediu universitar deschis.

➤ *Internaționalizarea programelor de studiu.* Adaptarea programelor de studii pentru a fi atractive și relevante în context global.

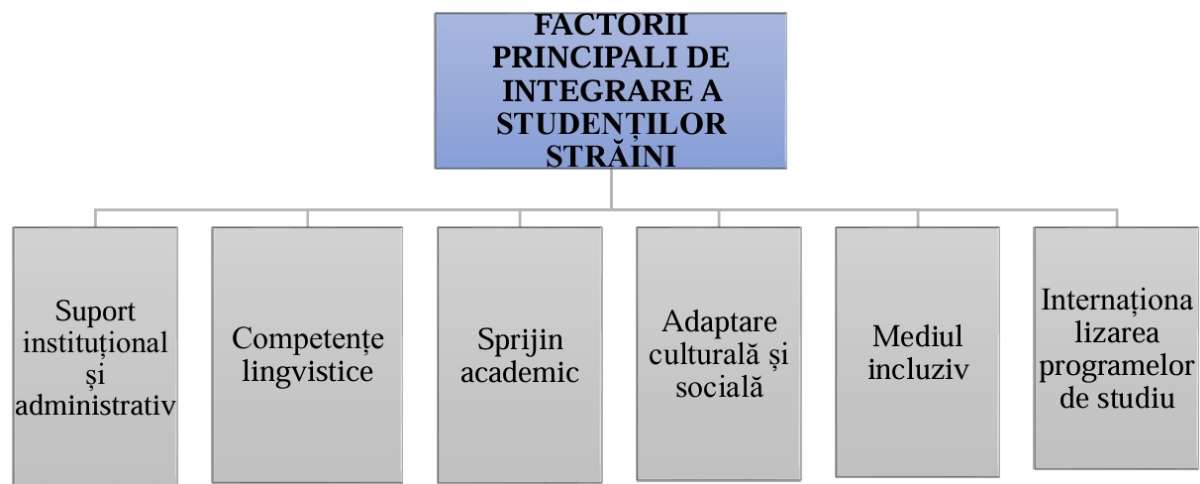

Fig. 1. Factorii principali de integrare a studenților străini

Astfel, integrarea studenților-doctoranzi la programul de doctorat – 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație se realizează atât prin parcurgerea programului de pregătire profesională completă cu un număr de 180 credite transferabile de studiu, în conformitate cu Planul de învățământ pentru ciclul III, [8] studii superioare de doctorat în cadrul școlii doctorale Științe ale sportului, cât și prin participarea la diverse activități științifice, metodice, sportive, turistice, de agrement etc. organizate de către universitate.

Pregătirea specialiștilor, conform Codului Educației [1], se organizează și se desfășoară în baza standardelor de conținut, standardelor de competențe, standardelor naționale de referință și standardelor de acreditare.

Studenții – doctoranzi îndeplinesc programul de studii prin respectarea calendarului universitar (Tabelul 2), întocmit anual.

Planul de învățământ este elaborat în conformitate cu prevederile *Cadrului național al calificărilor* (2023) [2], programul de studii superioare de doctorat, este corelat cu planurile de învățământ conexe la ciclul I și ciclul II, cu *Planul-cadru pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III*, [9] cu *Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior* [3] și *Corelarea titlurilor de Licențiat — Master — Doctor/Doctor hab.*, conform Nomenclatorului respectiv, cu *Regulamentul Instituțional privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III al USM* [11].

**Tabelul 2. Calendarul universitar 2025/2026 ciclul III,
studii de doctorat (studii cu frecvență)**

Anul de studii / Year of study	Activități didactice/ Course Calendar	Sesiuni Examination	Activități de cercetare Research Activities	Evaluarea activităților de cercetare Evaluation of Research Activities	Vacanțe/ Holidays
Anul de studii I / Year of study I					
PROGRAM DE STUDII SUPERIOARE AVANSATE			PROGRAM DE CERCETARE		
Semestrul I/ Semester I 01.11.2025-29.03.2026	03.11.2025 - 26.12.2025 8 săptămâni (8 weeks)	Bază 19.01.2026-31.01.2026 2 săptămâni (2 weeks) Suplimentară 23.02.2026-01.03.2026 1 săptămână (1 week)	02.02.2026-29.03.2026 8 săptămâni (8 weeks)		27.12.2025-18.01.2026 3 săptămâni (3 weeks)
Semestrul II/ Semester II 30.03.2026-31.10.2026	30.03.2026-31.05.2026 8 săptămâni (8 weeks)	Bază 01.06.2026-14.06.2026 2 săptămâni (2 weeks) Suplimentară 22.06.2026-28.06.2026 1 săptămână (1 week)	15.06.2026-30.06.2026 2 săptămâni (2 weeks) 01.09.2026-06.09.2026 21.09.2026-31.10.2026 7 săptămâni (7 weeks)	07.09.2026-20.09.2026 2 săptămâni (2 weeks)	12.04.2026-20.04.2026 1 săptămână (1 week) 01.07.2026-01.09.2026 9 săptămâni (9 weeks)
Anul de studii II/ Year of study II					
01.11.2025-31.10.2026	PROGRAM DE CERCETARE				27.12.2025-18.01.2026 3 săptămâni (3 weeks) 12.04.2026-20.04.2026 1 săptămână (1 week) 01.07.2026-01.09.2026 9 săptămâni (9 weeks)
Anul de studii III/ Year of study III					
01.11.2025-31.10.2026	PROGRAM DE CERCETARE SUSȚINEREA TEZEI DE DOCTORAT				27.12.2025-18.01.2026 3 săptămâni (3 weeks) 12.04.2026-20.04.2026 1 săptămână (1 week) 01.07.2026-01.09.2026 9 săptămâni (9 weeks)

În acest context, programul reflectă tendințele actuale de dezvoltare a teoriei și practicii educaționale în noile condiții culturale, valorice și social-economice și

are misiunea de a asigura formarea profesională a specialiștilor în domeniul cercetării și domeniul academic, prin studii superioare de doctorat.

Prin urmare, parcurgerea cu succes a studiilor doctorale se finalizează cu elaborarea și susținerea tezei de doctorat, în conformitate cu cerințele actuale. În acest sens, prezentăm în tabelul 3 numărul de studenți – doctoranzi care au susținut teza la programul de doctorat – 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație.

**Tabelul 3. Candidații care au susținut teza de doctorat în comisii
Ciclul III, USEFS (2019-2023) / USM (2024-2025)
Domeniul Științe ale sportului**

Nr. crt.	Anul susținerii	Comisia de îndrumare			Nr. crt.	Comisia de doctorat		
		Străini	RM	Total		Străini	RM	Total
1.	2025	8	1	9	1.	5	2	7
2.	2024	6	3	9	2.	7	2	9
3.	2023	13	4	17	3.	8	3	11
4.	2022	5	2	7	4.	2	2	4
5.	2021	2	6	8	5.	3	4	7
6.	2020	1	1	2	6.	1	1	2
7.	2019	1	-	1	7.	-	-	-
	Total:	36	17	53	Total:	26	14	40

Din datele obținute este de remarcat că în perioada 2019-2025, în cadrul Comisiei de doctorat au susținut teza de doctor 40 de studenți-doctoranzi, dintre care 26 (65%) sunt străini și 14 (35%) din Republica Moldova. În comisia de îndrumare – 53 au susținut teza de doctorat, dintre care 36 (67,92%) sunt studenți – doctoranzi străini și 17 (32,08%) autohtoni.

Majoritatea studenților-doctoranzi absolvenți sunt străini, iar aceasta denotă faptul că sau integrat eficient în cadrul școlii doctorale Științe ale sportului, finalizând cu succes programul.

Concluzii. Majoritatea studenților-doctoranzi admiși (60,5%) la studii din domeniul științe ale sportului sunt cetățeni străini, iar dintre care 98,61% sunt din România, ceea ce rezultă că aspectul lingvistic nu este o barieră pentru succesul academic și integrarea socioculturală a acestora.

Parcurgerea cu succes a programului de studiu și finalizarea cu susținerea tezei în cadrul comisiei de doctorat 65% studenți-doctoranzi străini, iar în comisia de îndrumare 67,92%, denotă o integrare eficientă a acestora.

Integrarea studenților-doctoranzi străini din domeniul științe ale sportului este realizată atât prin procesul de pregătire profesională conform calendarului

universitar, realizat în baza planului de învățământ, cât și prin implicarea activă în diverse manifestări științifice, culturale, sportive, de agrement etc.

Bibliografie

1. Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014 Publicat: 24.10.2014 în Monitorul Oficial Nr. 319-324. Modificat LP187 din 10.07.25, MO379-380/18.07.25 art.491; în vigoare 18.07.25.

2. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Cadrului Național al Calificărilor, nr. 330 din 31 mai 2023. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 237-239, art. 579.

3. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior. Nr. 412 din 12-06-2024. Publicat : 13-06-2024 în Monitorul Oficial Nr. 251-253.

4. Hotărârea Guvernului nr. 1080/27.12.2023. Cu privire la reorganizarea Instituției Publice Universitatea de Stat din Moldova prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport. Publicat: 28-12-2023 în Monitorul Oficial Nr. 502-504 art. 1252.

5. LEȘCO, V. Configurarea unui model pedagogic de adaptare a studenților străini în mediul universitar prin activități sportive. În: *Integrare prin cercetare și inovare*: Mater. conf. științ. națională cu participare internațională. Chișinău: CEP USM, 2025, pp. 924-931.

6. LEȘCO, V.; ONOI, M.; RAZMIRET, V.; LUNGU, E. Sports, Tourism and Leisure Activities – Factor for Integrating Foreign Students in the University Environment. În: *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 2024. Nr. 16(4), p. 682-695; <https://doi.org/10.18662/rrem/16.4/936>

7. LEȘCO, V.; ONOI, M.; RAZMIREȚ, V.; VOLCU, I.; ALEXE, D. I.; LUNGU, E. University Sports in Moldova – A Means of Integration for Foreign Students: Challenges and Opportunities in the Context of Migration. In: *Societies*, 15(3), 60, pp. 1-17. 02.03.2025; <https://doi.org/10.3390/soc15030060>

8. Plan de învățământ pentru ciclul III, studii superioare de doctorat. Școala doctorală științe ale sportului. <https://www.usefs.md/plan-de-invatamint-2025.php>

9. Planul-cadru pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III, aprobat prin Ordinul MEC nr. 1036 din 28.09.2020; URL: https://mecc.gov.md/sites/default/files/plan_cadru_doctorat.pdf

10. Programul de internaționalizare a învățământului superior pentru anii 2026-2028. Aprobat prin Ordinul MEC nr. 2253 din 18.12.2025, 17 p.; https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_nr_2253_din_18.12.2025_programul_de_internationalizare_a_invatamantului_superior_pentru_anii_2026-2028.pdf

11. Regulamentul Instituțional privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III. Aprobat la senatul USM, proces-verbal nr. 13 din 28.06.2022, 23 p. https://usm.md/wp-content/uploads/6.-Regulament_Instit_Studii_Doctorat-2022_site.pdf

12. Strategia de dezvoltare a studiilor de doctorat pentru anii 2022-2026. Aprobat la senatul USM, proces-verbal nr. 10 din 29.03.2022, 8 p. URL: <https://usm.md/wp-content/uploads/3.-Strategia-de-dezvoltare-a-studiilor-de-doctorat-pentru-anii-2022-2026.pdf>

13. VOLCU, GH.; VOLCU, I. Analiza stării învățământului superior de educație fizică și sport din perspectiva atragerii și integrării studenților străini. În: *Integrare prin cercetare și inovare*. Mater. conf. științ. națională cu participare internațională. Chișinău: CEP USM. 2025, p. 994-1001.

14. VOLCU, GH.; VOLCU, I. Difficulties in integration of foreign students in higher education of physical education and sport in the republic of moldova. In: *Bulletin of the Transilvania University of Brașov*, Series IX: Sciences of Human Kinetics, Vol. 18(67) No.1–2025. pp. 215-222. <https://doi.org/10.31926/but.shk.2025.18.67.1.24>.